

“Fikir, söz və məlumat azadlığının, plüralizmin inkişaf etdirilməsi” istiqaməti üzrə

Açıq cəmiyyət və mətbuat

Tofiq YUSİFOV

ənənələrə, stereotiplərə sadıq qalan və onları göz böbəyi kimi qoruyan kollektivlərə kor-koranə tabe olaraq fəaliyyət göstərir. Açıq cəmiyyətdə də insanın fəaliyyəti müəyyən növələr, qanunlar ilə məhdudlaşır, lakin bu qanunlar ona hansı formada hərəkət etməyi emr etmir, öksür, onlar vətəndaşa seçim azadlığı baxış edir. Bu kanonlar ona sərbəst şəkildə müəyyən məqsəd uğrunda özünü münasib bildiyi həll yollarını seçmək və tətbiq etmek fürsəti verir.

* Qapalı cəmiyyət insanlara sətəbbəvə və qabiliyyətlərinə nüüməyidir etdirmek imkanı yaratır. Açıq cəmiyyətdə issa insana səmərəli düşünmək, yaratmaq, qurmaq və yenilik tətbiq etmek üçün hüquq və real imkanlar verilir.

* Açıq cəmiyyətə xas olan rəqabət onun sətəbbəli inkişafına, yenilənilənə sərat yaradır. Qapalı cəmiyyət isə dərgünlük vəziyyətində olduğu üçün, öksür, az hərəkəti və inersiyaya meyllidir.

* Qapalı cəmiyyətdə çox sərt represiv sosial və siyasi nəzarət mövcuddur.

Qəbul olunmuş normalara uyğun gəlməyən bütün hərəkətlərin qarşısı alınır, bu hərəkəti etmisi insanlar isə cezalandırılır.

Açıq cəmiyyətdə isə qadağın yalnız sosial cəhətdən təhlükəli olan, insanlara ziyan getirən və s. hərəkətlərə yoxdur. Burada insanlar öz nəzarətlərini qrup halında bildir, istədikləri vaxt iş yerini dəyiş, dini icmədan çıx, istədikləri ictimai — siyasi təsəkilət daxil olub ilərə. Bir səzələ, onun ictimai maraqlarına uyğun gələn istenilen sosial müstəvini seçə bilərlər.

* Qapalı cəmiyyətdə dəyişilməsinə və ya ona qarşı çıxmamasına yasaq qoyulmuş müəyyən deyərlər sistemindən ibarət ideoloji və dini monizm mövcuddur. Açıq cəmiyyətdə isə plüralizm hakimdir. Bu cəmiyyətdə həmçinin müxtəlif ideoloji, dini cərəyanlar və mədəniyyətlər təmsil olunur. Ən əsası isə, burada şəxsiyyət azadlığı, insan hüququnun dövlətin qanunları ilə müqayisədə prioritet, başqa sözü deyilə, liberal deyərlər — insanları təsəbbüsərlər, şəxsi məsuliyyət, toleranlıq və bər gün ayrı əqidəye və baxışlara malik olan insanlara qarşı dözlümlülük istiqamətləndirir prinsiplər dominanlıq təskil edir.

Açıq cəmiyyətin əsas parametrləri

bəlli iddi və göründüyü kimi, yenice müstəqillik olda etmiş bir ölkənin kifayət qədər gəc və müəyyən mənəvi təcrübəsiz mətbuatının yeni cəmiyyət qurulduğu səhərlərə nə qədər zöngin və ardıcıl idi. Həmin dövrün mətbuatının səhifələrində bu faktı təsdiqləyən kifayət qədər dəllərlə — qəzet çıxışlarında rəsəd gəlmək mümkündür.

... Bəlkə də ötən əsrin ortalarında açıq cəmiyyət ideyəsi təccüb, gözlənilməz təsir bağışlaya bilərdi, lakin müasir dövrün müraciətə proseslərinin, son illərdə dərindən baş verən dinamik inkişafı nezərən alsaq, açıq cəmiyyətin qanunlarınnın çox qisa zaman kəsiyində ictimai — siyasi münasibətlərə böyük təsir göstərmişdir. Cəmiyyətə aparıcı vəsiyyətə çevriləcəyi heç kəsədə şübhə doğurur. İnfomasiya — kommunikasiya texnologiyalarının daim inkişafı, dünəndə demokratik proseslərin dərindən karakter almış, sivilizasiyanın modernleşməyə meyli bütün bəşəriyyətin total tərəqqiye və açıq cəmiyyətə aparıcı vəsiyyətə çevriləcəyi heç kəsədə şübhə doğurur. İnfomasiya —

dərindən baş verən dinamik inkişafı nezərən alsaq, açıq cəmiyyətin qanunlarınnın çox qisa zaman kəsiyində ictimai — siyasi münasibətlərə böyük təsir göstərmişdir. Cəmiyyətə aparıcı vəsiyyətə çevriləcəyi heç kəsədə şübhə doğurur. İnfomasiya —

1991-ci il oktyabrın 18-də Azərbaycan parlamenti Dövlət Müstəqilliyyi aktını qəbul etdi. Bu zaman cəmiyyətdə qələbə eyniyətindən dərindən baş verən dinamik inkişafı nezərən alsaq, açıq cəmiyyətin qanunlarınnın çox qisa zaman kəsiyində ictimai — siyasi münasibətlərə böyük təsir göstərmişdir. Cəmiyyətə aparıcı vəsiyyətə çevriləcəyi heç kəsədə şübhə doğurur. İnfomasiya —

1991-ci il oktyabrın 18-də Azərbaycan parlamenti Dövlət Müstəqilliyyi aktını qəbul etdi. Bu zaman cəmiyyətdə qələbə eyniyətindən dərindən baş verən dinamik inkişafı nezərən alsaq, açıq cəmiyyətin qanunlarınnın çox qisa zaman kəsiyində ictimai — siyasi münasibətlərə böyük təsir göstərmişdir. Cəmiyyətə aparıcı vəsiyyətə çevriləcəyi heç kəsədə şübhə doğurur. İnfomasiya —

1991-ci il oktyabrın 18-də Azərbaycan parlamenti Dövlət Müstəqilliyyi aktını qəbul etdi. Bu zaman cəmiyyətdə qələbə eyniyətindən dərindən baş verən dinamik inkişafı nezərən alsaq, açıq cəmiyyətin qanunlarınnın çox qisa zaman kəsiyində ictimai — siyasi münasibətlərə böyük təsir göstərmişdir. Cəmiyyətə aparıcı vəsiyyətə çevriləcəyi heç kəsədə şübhə doğurur. İnfomasiya —

1991-ci il oktyabrın 18-də Azərbaycan parlamenti Dövlət Müstəqilliyyi aktını qəbul etdi. Bu zaman cəmiyyətdə qələbə eyniyətindən dərindən baş verən dinamik inkişafı nezərən alsaq, açıq cəmiyyətin qanunlarınnın çox qisa zaman kəsiyində ictimai — siyasi münasibətlərə böyük təsir göstərmişdir. Cəmiyyətə aparıcı vəsiyyətə çevriləcəyi heç kəsədə şübhə doğurur. İnfomasiya —

1991-ci il oktyabrın 18-də Azərbaycan parlamenti Dövlət Müstəqilliyyi aktını qəbul etdi. Bu zaman cəmiyyətdə qələbə eyniyətindən dərindən baş verən dinamik inkişafı nezərən alsaq, açıq cəmiyyətin qanunlarınnın çox qisa zaman kəsiyində ictimai — siyasi münasibətlərə böyük təsir göstərmişdir. Cəmiyyətə aparıcı vəsiyyətə çevriləcəyi heç kəsədə şübhə doğurur. İnfomasiya —

1991-ci il oktyabrın 18-də Azərbaycan parlamenti Dövlət Müstəqilliyyi aktını qəbul etdi. Bu zaman cəmiyyətdə qələbə eyniyətindən dərindən baş verən dinamik inkişafı nezərən alsaq, açıq cəmiyyətin qanunlarınnın çox qisa zaman kəsiyində ictimai — siyasi münasibətlərə böyük təsir göstərmişdir. Cəmiyyətə aparıcı vəsiyyətə çevriləcəyi heç kəsədə şübhə doğurur. İnfomasiya —

1991-ci il oktyabrın 18-də Azərbaycan parlamenti Dövlət Müstəqilliyyi aktını qəbul etdi. Bu zaman cəmiyyətdə qələbə eyniyətindən dərindən baş verən dinamik inkişafı nezərən alsaq, açıq cəmiyyətin qanunlarınnın çox qisa zaman kəsiyində ictimai — siyasi münasibətlərə böyük təsir göstərmişdir. Cəmiyyətə aparıcı vəsiyyətə çevriləcəyi heç kəsədə şübhə doğurur. İnfomasiya —

1991-ci il oktyabrın 18-də Azərbaycan parlamenti Dövlət Müstəqilliyyi aktını qəbul etdi. Bu zaman cəmiyyətdə qələbə eyniyətindən dərindən baş verən dinamik inkişafı nezərən alsaq, açıq cəmiyyətin qanunlarınnın çox qisa zaman kəsiyində ictimai — siyasi münasibətlərə böyük təsir göstərmişdir. Cəmiyyətə aparıcı vəsiyyətə çevriləcəyi heç kəsədə şübhə doğurur. İnfomasiya —

1991-ci il oktyabrın 18-də Azərbaycan parlamenti Dövlət Müstəqilliyyi aktını qəbul etdi. Bu zaman cəmiyyətdə qələbə eyniyətindən dərindən baş verən dinamik inkişafı nezərən alsaq, açıq cəmiyyətin qanunlarınnın çox qisa zaman kəsiyində ictimai — siyasi münasibətlərə böyük təsir göstərmişdir. Cəmiyyətə aparıcı vəsiyyətə çevriləcəyi heç kəsədə şübhə doğurur. İnfomasiya —

1991-ci il oktyabrın 18-də Azərbaycan parlamenti Dövlət Müstəqilliyyi aktını qəbul etdi. Bu zaman cəmiyyətdə qələbə eyniyətindən dərindən baş verən dinamik inkişafı nezərən alsaq, açıq cəmiyyətin qanunlarınnın çox qisa zaman kəsiyində ictimai — siyasi münasibətlərə böyük təsir göstərmişdir. Cəmiyyətə aparıcı vəsiyyətə çevriləcəyi heç kəsədə şübhə doğurur. İnfomasiya —

1991-ci il oktyabrın 18-də Azərbaycan parlamenti Dövlət Müstəqilliyyi aktını qəbul etdi. Bu zaman cəmiyyətdə qələbə eyniyətindən dərindən baş verən dinamik inkişafı nezərən alsaq, açıq cəmiyyətin qanunlarınnın çox qisa zaman kəsiyində ictimai — siyasi münasibətlərə böyük təsir göstərmişdir. Cəmiyyətə aparıcı vəsiyyətə çevriləcəyi heç kəsədə şübhə doğurur. İnfomasiya —

1991-ci il oktyabrın 18-də Azərbaycan parlamenti Dövlət Müstəqilliyyi aktını qəbul etdi. Bu zaman cəmiyyətdə qələbə eyniyətindən dərindən baş verən dinamik inkişafı nezərən alsaq, açıq cəmiyyətin qanunlarınnın çox qisa zaman kəsiyində ictimai — siyasi münasibətlərə böyük təsir göstərmişdir. Cəmiyyətə aparıcı vəsiyyətə çevriləcəyi heç kəsədə şübhə doğurur. İnfomasiya —

1991-ci il oktyabrın 18-də Azərbaycan parlamenti Dövlət Müstəqilliyyi aktını qəbul etdi. Bu zaman cəmiyyətdə qələbə eyniyətindən dərindən baş verən dinamik inkişafı nezərən alsaq, açıq cəmiyyətin qanunlarınnın çox qisa zaman kəsiyində ictimai — siyasi münasibətlərə böyük təsir göstərmişdir. Cəmiyyətə aparıcı vəsiyyətə çevriləcəyi heç kəsədə şübhə doğurur. İnfomasiya —

1991-ci il oktyabrın 18-də Azərbaycan parlamenti Dövlət Müstəqilliyyi aktını qəbul etdi. Bu zaman cəmiyyətdə qələbə eyniyətindən dərindən baş verən dinamik inkişafı nezərən alsaq, açıq cəmiyyətin qanunlarınnın çox qisa zaman kəsiyində ictimai — siyasi münasibətlərə böyük təsir göstərmişdir. Cəmiyyətə aparıcı vəsiyyətə çevriləcəyi heç kəsədə şübhə doğurur. İnfomasiya —

1991-ci il oktyabrın 18-də Azərbaycan parlamenti Dövlət Müstəqilliyyi aktını qəbul etdi. Bu zaman cəmiyyətdə qələbə eyniyətindən dərindən baş verən dinamik inkişafı nezərən alsaq, açıq cəmiyyətin qanunlarınnın çox qisa zaman kəsiyində ictimai — siyasi münasibətlərə böyük təsir göstərmişdir. Cəmiyyətə aparıcı vəsiyyətə çevriləcəyi heç kəsədə şübhə doğurur. İnfomasiya —

1991-ci il oktyabrın 18-də Azərbaycan parlamenti Dövlət Müstəqilliyyi aktını qəbul etdi. Bu zaman cəmiyyətdə qələbə eyniyətindən dərindən baş verən dinamik inkişafı nezərən alsaq, açıq cəmiyyətin qanunlarınnın çox qisa zaman kəsiyində ictimai — siyasi münasibətlərə böyük təsir göstərmişdir. Cəmiyyətə aparıcı vəsiyyətə çevriləcəyi heç kəsədə şübhə doğurur. İnfomasiya —

1991-ci il oktyabrın 18-də Azərbaycan parlamenti Dövlət Müstəqilliyyi aktını qəbul etdi. Bu zaman cəmiyyətdə qələbə eyniyətindən dərindən baş verən dinamik inkişafı nezərən alsaq, açıq cəmiyyətin qanunlarınnın çox qisa zaman kəsiyində ictimai — siyasi münasibətlərə böyük təsir göstərmişdir. Cəmiyyətə aparıcı vəsiyyətə çevriləcəyi heç kəsədə şübhə doğurur. İnfomasiya —

1991-ci il oktyabrın 18-də Azərbaycan parlamenti Dövlət Müstəqilliyyi aktını qəbul etdi. Bu zaman cəmiyyətdə qələbə eyniyətindən dərindən baş verən dinamik inkişafı nezərən alsaq, açıq cəmiyyətin qanunlarınnın çox qisa zaman kəsiyində ictimai — siyasi münasibətlərə böyük təsir göstərmişdir. Cəmiyyətə aparıcı vəsiyyətə çevriləcəyi heç kəsədə şübhə doğurur. İnfomasiya —

1991-ci il oktyabrın 18-də Azərbaycan parlamenti Dövlət Müstəqilliyyi aktını qəbul etdi. Bu zaman cəmiyyətdə qələbə eyniyətindən dərindən baş verən dinamik inkişafı nezərən alsaq, açıq cəmiyyətin qanunlarınnın çox qisa zaman kəsiyində ictimai — siyasi münasibətlərə böyük təsir göstərmişdir. Cəmiyyətə aparıcı vəsiyyətə çevriləcəyi heç kəsədə şübhə doğurur. İnfomasiya —

1991-ci il oktyabrın 18-də Azərbaycan parlamenti Dövlət Müstəqilliyyi aktını qəbul etdi. Bu zaman cəmiyyətdə qələbə eyniyətindən dərindən baş verən dinamik inkişafı nezərən alsaq, açıq cəmiyyətin qanunlarınnın çox qisa zaman kəsiyində ictimai — siyasi münasibətlərə böyük təsir göstərmişdir. Cəmiyyətə aparıcı vəsiyyətə çevriləcəyi heç kəsədə şübhə doğurur. İnfomasiya —

1991-ci il oktyabrın 18-də Azərbaycan parlamenti Dövlət Müstəqilliyyi aktını qəbul etdi. Bu zaman cəmiyyətdə qələbə eyniyətindən dərindən baş verən dinamik inkişafı nezərən alsaq, açıq cəmiyyətin qanunlarınnın çox qisa zaman kəsiyində ictimai — siyasi münasibətlərə böyük təsir göstərmişdir. Cəmiyyətə aparıcı vəsiyyətə çevriləcəyi heç kəsədə şübhə doğurur. İnfomasiya —

1991-ci il oktyabrın 18-də Azərbaycan parlamenti Dövlət Müstəqilliyyi aktını qəbul etdi. Bu zaman cəmiyyətdə qələbə eyniyətindən dərindən baş verən dinamik inkişafı nezərən alsaq, açıq cəmiyyətin qanunlarınnın çox qisa zaman kəsiyində ictimai — siyasi münasibətlərə böyük təsir göstərmişdir. Cəmiyyətə aparıcı vəsiyyətə çevriləcəyi heç kəsədə şübhə doğurur. İnfomasiya —

1991-ci il oktyabrın 18-də Azərbaycan parlamenti Dövlət Müstəqilliyyi aktını qəbul etdi. Bu zaman cəmiyyətdə qələbə eyniyətindən dərindən baş verən dinamik inkişafı nezərən alsaq, açıq cəmiyyətin qanunlarınnın çox qisa zaman kəsiyində ictimai — siyasi münasibətlərə böyük təsir göstərmişdir. Cəmiyyətə aparıcı vəsiyyətə çevriləcəyi heç kəsədə şübhə doğurur. İnfomasiya —

1991-ci il oktyabrın 18-də Azərbaycan parlamenti Dövlət Müstəqilliyyi aktını qəbul etdi. Bu zaman cəmiyyətdə qələbə eyniyətindən dərindən baş verən dinamik inkişafı nezərən alsaq, açıq cəmiyyətin qanunlarınnın çox qisa zaman kəsiyində ictimai — siyasi münasibətlərə böyük

Hamının şairi

Vaqif Böhmənlə imzasi geniş oxucu təbəqəsi və ziyanlılar arasında geniş tanınır. Men də Vaqif Böhmənlə yaradıcılığının vurğunlarındananam. Bu günə kimi onun bütün yazılarını oxumuş, gündəliyimdə qeydlər aparmış, şeirlərini, mətbuatda çıxan publisistik yazılarını saxlamışam.

Şeir Vaqif Böhmənlinin canına, beyninə, qanına həpmüş bir hissəyidir, varlıqdır. Vaqif onszuz, bir an belə yaşaya bilmir. O, həmşəxərət, düşünür, şeir vasitəsilə yeni fikir söyləmək isteyir.

Bu yaxınlarda Vaqif Böhmənlinin nəfis təribatda 1000 ti-rəjə "Ham" şeirlər kitabı çapdan çıxıb. Bu kitabda da Vaqif Böhmənlə səbət etdi ki, o, həqiqətən de hamının şairidir. Vaqif "Ham" kitabında ilk olaraq yazar:

"Yaxşı ki, hamidan uca Allah var!
Yaxşı ki, hamidan uca hamı var...
Allah izin vermişəydi bu kitab necə yaranardı?
Ləp yaransa belə, hamı olmasayı,
Bu kitab kimə görək idi?"

Allahın varlığı, Allahın duası və ona inam Vaqif Böhmənlə dünyasına həpər. Ona görə o, "yaxşı ki, hamidan uca Allah var!" deyir.

"Ham" kitabını oxuyarkən belə qənaətə göldim ki, bu kitabı çox diqqətlə oxumaq lazımdır. Çünkü kitabın "Yaxşı ki, hamidan uca Allah var!" la başlaşması mənim çox diqqətlə olmağıma çağırışdır. Yeni "Ham" kitabını diqqətlə, araşdırma-araşdırma oxumaq lazımdır və mən belə də etdim.

"O", "Men", "Sən", "Bizi", "Onlar", "Hamı", "Söz", "Nöq-", to. Bu sözlər altındakı diqqətli şeirlərin hər biri özünməxsus mənə daşıyır. Vaqif Böhmənlə kitabında Azərbaycan poeziyasına bir yenilik gətirib, yeni söz deyib. Belə, elbəttə ki, söz şeirlər canıdır, onun yarasığıdır. Amma söz yerində deyiləndə gözəlliyi de artır, mənəsi da. Şair "Söz" şeirləndəki kimi:

"Bir qələm olaydı, bir təmiz kağız,
Bir də həyəcan dolu ürəyim
Qarğı çıxmədən baxanda o qız
Tapayıd bir keçid yolu ürəyim"

"Belə yaxşıdır" şeirlərində insanlıqlan, onun xarakterindən, dəsuncəsindən, heyata münasibətdən geniş bəhs olunur:

Vaqif Böhmənlə poetik sözün tesirinə inanır və elə bu inamdrı onun yaradıcılığına güclə, əzəmət və şöhərət gotirən. Bu inam onu əsl söz sahibi edir, şeirlər sonət dünyasında çarq yandırır. Vaqif sadə dildə yazır. Vaqif üçün Vətən hava, su deməkdir. Onusuz insan ömrü bir qara qəpiçəyə dayeməz. Vaqifi narahət edən əsas məsələ Qarabağ dördədir. O, vətənin və xalqının yolunda hər şəxə hazırlır. "Qarabağ" qəzəlində şair yazır:

"Nəhs golib tale zori, ah kimiyam bir gəzəri
Qara yeldən üşüyür isti yatağım, Qarabağ!

Səncilər bəd nəzərə, kəfəri al qan előyər
Şər dili dibdən üzər şənh búçagım, Qarabağ.

Cənnətin ortasına taydi çrağın, Qarabağ.
Şən qismətdi niyo indi bu çığın, Qarabağ!?"

Əslən Qarabağlı olan Vaqif Böhmənlə Vətəninin çötün gülərləndə doğma yurdunu qarış-qarış gezdi, ona arxa oldu, söyüdü dedi, döyü bölgələrinə getdi, horbicişlərə yan-yana durdu, onları bir yerdə yuxusub gecələr keçirdi. Qarabağ dördə daima Vaqifi düşündürür. Ona görə Vaqif "Qarabağ" şeirləndə:

"Vaqifin bağırı sənə bağıydı, min bağlar ilə
Qocaman bir xalisan, mən də saçığam, Qarabağı!"

deyir. "Qocaman bir xalisan, mən də saçığam, Qarabağı!" bütövlükde Qarabağa verilən ən yüksək qiymətdir. Azərbaycan Qarabağsız təsəvvür etmək olmaz. Bura Yer kürüsünün ən füsənər torpağı, cənnət məkanıdır.

Dünyada hər şəxə zamanına bağlıdır, zaman elo qüdərlədir, ki, qaynar qum şəhərlərinin güllüstanına döndər, olvan gülləri, çıxıkları isə yandırıb külə döndər. Belə zaman qüdərlədir. Di gəl ki, zamanın kürəyini yərən vurur qüdər də var. Bu, poeziyadır. Bədii sözün qüdərlədir. Belə bir qüdər Vaqif Böhmə-

linin yenica çapdan çıxmış "Ham" şeirlər toplusudur.

Şairin sözün əsl mənəsi monə, mənliyi var. Onun üçün mənlik hər şəyən üstündür.

"Anadan olduğum andan seviroğ"

Dünyada hər var, cəndan seviroğ" — deməklə şair tələqin edir ki, neyi sevirsən sev, ancaq ürkədən sev.

Vaqif müəllimlə təntənlər bilir ki, o, həyatı, insan varlığı, dünənda yaxşı nə versa hamısını sevir. Vaqif müəllimlə səhəbət etdiğinde onun sadolılıq, somimiyətinə vələb olub dünən nüsrən kii, Allahım, no yaxşı dünənda Vaqif Böhmənlə kimi şəxsiyyətlər var.

Geniş oxucu auditoriyasına malik poeziyasi olan Vaqif Böhmənlə heyətə necədir, ictimai mühürtə də edir. Həc vəxət şəhərə arxasına getməyən Vaqifin hem poeziyasının, hem de şəxsiyyətinin mayası haqq ile ygurulub. Haqq onun üz tutduğu qılıbdır. "Haqqın üzünləri iżi qalmaz" — deyən şairin adəbiyyatda oxucu ürəyində ona görə iżi var ki, o, yaradıcılıqda vo hoyatda seqdidiyi meyarları hemişə sadıq qalib.

Vaqif müəllim "Höküm" şeirləndən əsildən şairə həkimin eyni möqsədə qulluq etdiyini açıqlayır. Həkimin de obyekti in-sandır, şairin de. Həkimin insani cismən sağaldır, şair iso rubən.

Müəllif misralarında şairleri "sən loğmanı" adlandırır. Vaqif Böhmənlə no yazırıza yazın, ürəyin həssilərini, gördükərini, yaşadı illeri, hadiseleri, zamanın gərdişini yazır. Vaqif Böhmənlə no yazırıza yazın, o yawazı bir dəfə yox, bir neçə dəfə oxuyursa.. Hər oxuduğu da onun qələməne roğbetin, hörmətin artır.

Vaqif müəllim üçün İnsan on ali vələqədir. Nə olursa, hansı vezifənin tutursuna tut, sen on ali İnsan olma-lısan. İnsandan, insanlıqla böyük vəzifə yoxdur.

O, no yazırıza yazın insan leyaqötüni hər şəyən üstün tutur, onu bılık arxasına gedib boş və monasız işləndən çəkindi. Vaqif Böhmənlə göstərir ki, İnsan yeniləməz vo eyilmez bir qüvvədir.

Bütövlükde Vaqifin şeirləri monə etibar ilə heyətindən, qadırdı. Şair müräciət etdiyi, axtarıb tapıldığı mövzunu yüz ölçüb, bir biçir. Əgər hardası Vaqif Böhmənlə imzasi varsa, demeli, orada maraqlı əsər, şair var, onu oxumağa deyər.

Vaqif Böhmənlənin xarakterik xüsusiyyətlərindən biri de onun többi, sadə, təmiz və təmənnəsiz dostluğudur. Onun bu istədəndən da öyrənəmeli, göttürmeli çox cəhətlər var.

"Ham" şeirlər topluslu Vaqif Böhmənlənin zirvədən duran "Ham"ıdır. Artıq bu kitab mənim stolüstü kitabımdır.

Vaqif müəllim yazır ki, "Men hamı üçün yazırıam... Hamı susur... Axi niyo hamı susur! Axi men hamı üçün yazırıam..."

Doğrudan da Vaqif müəllim hamı üçün yazır. Vaqif Böhmənlə imzasi olan bütün şeirləri həmi oxuyur və mənəvi zövq alır. Vaqif Böhmənlə şair kimi böyük ürok sahibidir. Onun uğurlarının içərisi da ele burdadır.

Əyyub MƏMMƏDOV
Tibb elmləri üzrə fəlsəfə doktoru,
Respublikanın əməkdar həkimi

"Milli müstəqilliyimizin mübariz şairi" yad edilib

Ötən gün XX əsr Azərbaycan poeziyasının tanınmış nümayəndəsi, Xalq şairi, filologiya elmləri doktoru professor Xəlil Rza Ulutürkün 80 illik yubileyinə həsr olunmuş "Milli müstəqilliyimizin mübariz şairi" mövzusunda dayırımı məscidiçilər.

Tədbirdə Mədəniyyətşünaslıq üzrə Elmi-Metodiki Mərkəzi direktoru Vilayət İsmayılov çıxışında Xəlil Rza Ulutürkün heyat və yaradıcılığından danışdır: "1949-cu ildə Xəlil Rza Azərbaycan Dövlət Universitetinin filologiya fakültəsinin jurnalistikə səbəsindən daxil olmasa, Bakı ədəbi mühüriti onun yaradıcılıq imkanlarına naqış yəni qəbul olacaq, universitetdə ədəbiyyat-sənət, Cəfər Xəndəm, sonralar şair Bəxtiyar Vahabzadənin rəhbərlik etdiyi əsərdən sonra, istərsə də Azərbaycan Yazıçılar Birliyindən, 1954-cü ildə Azərbaycan Dövlət Universitetini bitirən Xəlil Rza əmək fəaliyyətinə qızılıyotino "Azərbaycan qadını" jurnalı redaksiyasında başlayıb. O burada ədəbi işçi vezifəsində çalışdığı iki ildə (1955-1957) dövrü mətbuatda çap etdiyindən sonra, şeirlərə ədəbi ictimaiyyətin diqqətini çəkdi.

Şeirlərə ədəbi ictimaiyyətin diqqətini çəkdi. 1954-cü ildə Xəlil Rza SSRİ Yazıçılar İttifaqının üzvü şeirlər. Üç il sonra onun ilk şeirlər toplusu — "Bahar gəlir" kitabı da nəşr olunur. O, 1963-cü ildə "Mühərbiyən"ənənəsi Azərbaycan sovet ədəbiyyatında poemə janrı (1945-1950) mövzusundan yazdırıldı.

Şeirlərə ədəbi ictimaiyyətin diqqətini çəkdi. 1954-cü ildə Xəlil Rza SSRİ Yazıçılar İttifaqının üzvü şeirlər. Üç il sonra onun ilk şeirlər toplusu — "Bahar gəlir" kitabı da nəşr olunur. O, 1963-cü ildə "Mühərbiyən"ənənəsi Azərbaycan sovet ədəbiyyatında poemə janrı (1945-1950) mövzusundan yazdırıldı.

doğma dilimizdən ürək yanğısı ilə söhbət açıb".

V.İsmayılov Xəlil Rzanın Azərbaycan dilinin saflığı, əcnəbi dilin tosirinə mənzur qalmamasına özünən özəmətli mövzusunu mübarizə yolu da sediqini bildirib: "Ha-

rada olursa-olsun doğma dilində təmiz dənşinən müsbətibindən çıxıb" — deyər.

Şeirlərə ədəbi ictimaiyyətin diqqətini çəkdi. 1954-cü ildə Xəlil Rza SSRİ Yazıçılar İttifaqının üzvü şeirlər. Üç il sonra onun ilk şeirlər toplusu — "Bahar gəlir" kitabı da nəşr olunur. O, 1963-cü ildə "Mühərbiyən"ənənəsi Azərbaycan sovet ədəbiyyatında poemə janrı (1945-1950) mövzusundan yazdırıldı.

Şeirlərə ədəbi ictimaiyyətin diqqətini çəkdi. 1954-cü ildə Xəlil Rza SSRİ Yazıçılar İttifaqının üzvü şeirlər. Üç il sonra onun ilk şeirlər toplusu — "Bahar gəlir" kitabı da nəşr olunur. O, 1963-cü ildə "Mühərbiyən"ənənəsi Azərbaycan sovet ədəbiyyatında poemə janrı (1945-1950) mövzusundan yazdırıldı.

Şeirlərə ədəbi ictimaiyyətin diqqətini çəkdi. 1954-cü ildə Xəlil Rza SSRİ Yazıçılar İttifaqının üzvü şeirlər. Üç il sonra onun ilk şeirlər toplusu — "Bahar gəlir" kitabı da nəşr olunur. O, 1963-cü ildə "Mühərbiyən"ənənəsi Azərbaycan sovet ədəbiyyatında poemə janrı (1945-1950) mövzusundan yazdırıldı.

Şeirlərə ədəbi ictimaiyyətin diqqətini çəkdi. 1954-cü ildə Xəlil Rza SSRİ Yazıçılar İttifaqının üzvü şeirlər. Üç il sonra onun ilk şeirlər toplusu — "Bahar gəlir" kitabı da nəşr olunur. O, 1963-cü ildə "Mühərbiyən"ənənəsi Azərbaycan sovet ədəbiyyatında poemə janrı (1945-1950) mövzusundan yazdırıldı.

Şeirlərə ədəbi ictimaiyyətin diqqətini çəkdi. 1954-cü ildə Xəlil Rza SSRİ Yazıçılar İttifaqının üzvü şeirlər. Üç il sonra onun ilk şeirlər toplusu — "Bahar gəlir" kitabı da nəşr olunur. O, 1963-cü ildə "Mühərbiyən"ənənəsi Azərbaycan sovet ədəbiyyatında poemə janrı (1945-1950) mövzusundan yazdırıldı.

Şeirlərə ədəbi ictimaiyyətin diqqətini çəkdi. 1954-cü ildə Xəlil Rza SSRİ Yazıçılar İttifaqının üzvü şeirlər. Üç il sonra onun ilk şeirlər toplusu — "Bahar gəlir" kitabı da nəşr olunur. O, 1963-cü ildə "Mühərbiyən"ənənəsi Azərbaycan sovet ədəbiyyatında poemə janrı (1945-1950) mövzusundan yazdırıldı.

Şeirlərə ədəbi ictimaiyyətin diqqətini çəkdi. 1954-cü ildə Xəlil Rza SSRİ Yazıçılar İttifaqının üzvü şeirlər. Üç il sonra onun ilk şeirlər toplusu — "Bahar gəlir" kitabı da nəşr olunur. O, 1963-cü ildə "Mühərbiyən"ənənəsi Azərbaycan sovet ədəbiyyatında poemə janrı (1945-1950) mövzusundan yazdırıldı.

Şeirlərə ədəbi ictimaiyyətin diqqətini çəkdi. 1954-cü ildə Xəlil Rza SSRİ Yazıçılar İttifaqının üzvü şeirlər. Üç il sonra onun ilk şeirlər toplusu — "Bahar gəlir" kitabı da nəşr olunur. O, 1963-cü ildə "Mühərbiyən"ənənəsi Azərbaycan sovet ədəbiyyatında poemə janrı (1945-1950) mövzusundan yazdırıldı.

Şeirlərə ədəbi ictimaiyyətin diqqətini çəkdi. 1954-cü ildə Xəlil Rza SSRİ Yazıçılar İttifaqının üzvü şeirlər. Üç il sonra onun ilk şeirlər toplusu — "Bahar gəlir" kitabı da nəşr olunur. O, 1963-cü ildə "Mühərbiyən"ənənəsi Azərbaycan sovet ədəbiyyatında poemə janrı (1945-1950) mövzusundan yazdırıldı.

Şeirlərə ədəbi ictimaiyyətin diqqətini çəkdi. 1954-cü ildə Xəlil Rza SSRİ Yazıçılar İttifaqının üzvü şeirlər. Üç il sonra onun ilk şeirlər toplusu — "Bahar gəlir" kitabı da nəşr olunur. O, 1963-cü ildə "Mühərbiyən"ənənəsi Azərbaycan sovet ədəbiyyatında poemə janrı (1945-1950) mövzusundan yazdırıldı.

Şeirlərə ədəbi ictimaiyyətin diqqətini çəkdi. 1954-cü ildə Xəlil Rza SSRİ Yazıçılar İttifaqının üzvü şeirlər. Üç il sonra onun ilk şeirlər toplusu — "Bahar gəlir" kitabı da nəşr olunur. O, 1963-cü ildə "Mühərbiyən"ənənəsi Azərbaycan sovet ədəbiyyatında poemə janrı (1945-1950) mövzusundan yazdırıldı.

Şeirlərə əd

Ramin Musayev: “Hakim qərarları sahv olub”

Pesəkar Futbol Liqasının prezidenti Ramin Musayev Qol.Az-a müsahibəsində son vaxtlar hakimlərin göstərdiyi sahv vərəqlər, bunların İntizam Komitəsi tərəfindən ləğv edilməsi, eləcə də, klubların millinin toplamış ilə əlaqədar çempionatda yaranmış növbəti fasiləyə olan narazılığına münasibət bildirib.

— AFFA İntizam Komitəsi bu dəfə də “Qarabağ”ın futbolcusu Rauf Əliyevə göstərilən səhv vərəqəni ləğv etdi. Buna münasibətiniz?

— İntizam Komitəsi düzgün qorar qəbul edib. Bilişiniz, gərk heç bir klub və ya futbolçu hakimin sahvinə görə, zərər çəkməsin. Futbolçuya sahv vərəqə göstərəndə klub da itirir.

— Bu, artıq ikinci belə hədəl kif, baş verir. Öton hədəfə Ruslan Abışovə göstərilən vərəqə ləğv edilmişdi. Hakimlər dəha yaxın olan, onlar da imdən dəstək olaraq bir şaxs kimi, səhvən etmək lazımdır?

— Artıq səhəbət olunub, şəxson özüm dənmişəm və başa salmışam ki, klublar hakim sahvlerinə görə əziyyət çəkməməlidir. Ümید edirəm ki, bu sahvələr nəticə çıxarıcaqlar.

— Bəlkə, həqiqətən də hakim düzgün qorar verib?

— Xeyr, mənəcə hakim qərarları sahv olub və İK haqlı olaraq, vərəqələri ləğv edib.

— Çempionatda yenidən uzunmüddətli fasilə yaranıb ki, bu da klubların narazılığına səbab olub. Konkret, “Qarabağ”ın baş məşqçisi Qurban Qurbanov bununla bağlı açıqlama verirək, “fasiləyə ehtiyac yox idir” ifadəsini işlədir. Buna münasibətiniz?

— Fasilə milliyyət gərgi yaranıb. Bir ay bundan qabaq Berti Foqts açıqlama verərək PFL-i ittihəm edib ki, biz təqvim tərtib edə bilmirik. Avropadan xəbərsizlik, təqvimdəki dəyişikliklər millinin əleyhinədir, filan. Amma buna baxmayaraq, biz yəni də millinin namına bə addımı atıruq, fasilə veririk ki, Foqts millinin futbolçularını oyunlara daha yaxşı hazırlasın.

— Foqts sizi Avropada çempionat keçirmək sistemindən xəbərsiz olduğunu deyir. Siz də Avropada olduğu kimi, bu həftəyə tur toyin edə bilirdiniz, niyə etmədiniz? Bu adam siz Avropa sisteminə bilməmək də ittihəm edir, siz də Avropa sisteminə töhfə edin, niyə Foqtsa güzəşt edirsiniz?

— Düzdür, mən də Avropada olduğu kimi, bu həftənin oyunlarını texira salmadım və Foqtsa deyərdim ki, zəhmət çök, get Avropada olduğu kimi, oyuna 3-4 gün qalmış millinin futbolçularını toplaş-

Anar XANLAROV

Del Pyero: “Sidneyə karyeramı bitirmək üçün gəlməmişəm”

“Juventus”dan ayrırlaraq Avstraliyanın “Sidney” klubuna transfer olunan Alessandro Del Pyero yeni komandasındaki hədəfləri haqqda danışdı.

37 yaşlı futbolcu Sidneyə karerasını bitirmək üçün gəlmədiyini bildirib:

“Juventus”da əfsanə oldum. Buna baxmayaraq, komandamla yollarımı ayırdım. Ancaq buraya karyeramı bitirmək üçün golmamışım. Əksinə karyeramda yeni səhiyyə açılacağım. Avstraliyada yeni tütüllər və kuboklar qazanacağımı inanıram”.

Qeyd edək ki, 1993-cü ildən “Juventus”un şəhərini qoruyan Del Pyero bu komandanın heyətində 6 dəfə İtalya çempionu, bir dəfə də Çempionlar Liqasının qalibi adını qazanıb.

Kamran Ağayev: “Rusiyaya uduzmağa getmirik”

Azərbaycan milli komandanın qapıcısı Kamran Ağayev 16-da Rusiyaya qarşı keçirəcəkləri DÇ-2014-ün seçmə mərhəlesiinin oyunu ilə bağlı Qol.Az saytının suallarını cavablandırıb.

— Qarşında siz Rusiya millisilə səfər matçı gözləyir. Bu qəşəşə ma haqqda nə düşünürsən?

— Rusiya çox güclüdür. Xüsusilə də doğma meydanda. Lakin bu o demək deyil ki, sefərə möglüb olmağa gedəcəyik. Biz ruslara oyuna nəticə qazanmaq üçün yollanacaqıq, uduzmağa yox.

— Moskvadakı görüşdən nə gözləyirsin?

— Hər şey özümüzdən asılı olacaq. Biz səfərə dəslərənək karakter nümayiş etdirməliyik. Biz də özümüzə görə bir komandaya qızılıq. Düzdür, sefərə də üç xal üçün gedəcəyik. Ancaq hər şəxse real baxmaq lazımdır.

— Yəqin ki, bir xal bizim üçün yaxşı nəticə hesab olunacaq.

— Səfər matçlarında qazanılan bir xal böyük şəydir. Əger evdə oynaması qələbəni düşündürdük. Düzdür, sefərə də üç xal üçün gedəcəyik. Ancaq hər şəxse real baxmaq lazımdır.

dir. Əsas məsləhət möğlüb olmamadır.

— Amma Rusiyada hesab edirlər ki, millisizə asanlıqla qalıb göləcəklər.

— Biz ruslara nə dediyimiz deyil, öz oyununu fikirləşməliyik. Necə olacağını meydanda görəcəyik. Lakin bizi qiymətləndirirlər.

Əli HƏYATI

Savo Milošević: “Neftçi”ni ona görə uda bilmədik ki...”

“Partizan”la “Neftçi”nin oyununda komandamızın xal itirməsinə yaradıq gol imkanlarından istifadə edə bilməməsi səbəb olur.

Bu sözləri Rusiya mətbuatına müsahibəsində ötənlərin məşhur serb futbolcusu Savo Milošević deyib.

Bir vaxtlar İngiltəro (“Aston Villa”), İspaniya (“Saragosa”, “Espanyol”, “Selta”, “Osasuna”), İtaliya (“Parma”) çempionatlarında oynamış, eləcə də “Partizan”ın da şəhərimi qoruması Milošević qeyd edib ki, sabiq komandasının avrukuboklarda təcrübəsinin azlığı da “Neftçi”yə qalib gəlməyə imkan verməyib.

Milošević deyib ki, iki oyundan sonra ehtiyatında bir xal olan “Partizan”ın qrupdan çıxmış şansı qalmaqdadır: “Qarşında hələ dörd oyun var. Amma ikinci turdakı qələbələrdən sonra “Inter”lə “Rubin”in növbəti mərhələyə adlamاق şansı daha çoxdur”.

Hazırda Serbiya Futbol Federasiyasında milli komandalarla iş üzrə direktor vəzifəsində çalışan S.Milošević “Partizan”ın büdcəsi haqda da danışır: “Mənədə olan məlumatı görə, Belqrاد klubunun büdcəsi 12 milyon avrodur. Bu isə “Zenit”in bir futbolçusunun qiyməti qədərdir”.

Mario Souza: “İnter” və “Simurq” mənim ürəyimcə deyildi”

“Xəzər Lənkəran”dakı çıxışları ilə tanınan, eyni zamanda “İnter” və “Simurq”un da formasını geyinmiş Mario Souza Qol.Az-a müsahibə verib.

“İNTER” VƏ “SIMURQ” MƏNİM ÜRƏYİMCƏ DEYİLDİ”

— Azərbaycanda üç forqlı klubun şəhəfi ni qorudun: “Xəzər Lənkəran”, “İnter” və “Simurq”. Lənkəran klubundan forqlı olaraq, “İnter” və “Simurq”da oyunun alımadı. Bunun səbəbini necə izah edərdin?

— Bu klublar mənim ürəyimcə deyildi. Daha doğrusu, mənə uyğun komandalar deyildi. Onların oyunlarında atmosfer, ajitaj, azarkeş çatışdır. Axi azarkeşsiz futbol olmur. Futbolcular azarkeşlər üçün oynayırlar. “İnter” və “Simurq”dan başqa oynadığım bütün klublarda azarkeş kütləsi olub. Komandanın uğur qazanması üçün azarkeş kütləsi vacibdir. Futbolcular da azarkeşlər üçün oynayırlar. Lakin yənə də “İnter” və “Simurq”da oynamaq mənim üçün böyük təcrübə oldu. Heç vaxt atıldıq adımda görə təsəssülənmişəm.

— “İnter”da olarkən baş məşqçi Kaxaber Sxadadze ilə münasibələrinin yaxşı olmadığı deyildi. Bu, həqiqətən də belə idi?

— Yox, belə bi şey yox idi. Kaxaber Sxadadze çox yaxşı və güclü məşqçidir. Münasibətim də normal idi. Oynamamağımın səbəbi baş məşqçi ilə bağlı deyildi. Sadəcə, sənəti örtükdə oynamamışdır. Düzdür, “Xəzər Lənkəran”ın heyətində olarkən sefər matçlarında bəzən sənəti örtükdə oynayırdı. Ancaq bu, daimi deyildi.

— “İnter”da olarkən baş məşqçi Kaxaber Sxadadze ilə münasibələrinin yaxşı olmadığı deyildi. Bu, həqiqətən də belə idi?

— Yox, belə bi şey yox idi. Kaxaber Sxadadze çox yaxşı və güclü məşqcidir. Münasibətim də normal idi. Oynamamağımın səbəbi baş məşqçi ilə bağlı deyildi. Sadəcə, sənəti örtükdə oynamamışdır. Düzdür, “Xəzər Lənkəran”ın heyətində olarkən sefər matçlarında bəzən sənəti örtükdə oynayırdı. Ancaq bu, daimi deyildi.

Lənkəranda təbii örtülü gözel meydanda var idi və orda məşq edirdik. “İnter”də isə sənəti örtükdə məşq edib oynayırdı və bu, mono ağır gelirdi. Ümumiyyətlə, sənəti örtükdə oynamam qəməm üçün çox stressli idi və qorxulu yuxarı kimi golirdi. Fikir vermişisində, heç bir futbolcu sənəti örtükdə adı sürüşmə fəndi elə-

— “İnter”da olarkən baş məşqçi Kaxaber Sxadadze ilə münasibələrinin yaxşı olmadığı deyildi. Bu, həqiqətən də belə idi?

— Yox, belə bi şey yox idi. Kaxaber Sxadadze çox yaxşı və güclü məşqcidir. Münasibətim də normal idi. Oynamamağımın səbəbi baş məşqçi ilə bağlı deyildi. Sadəcə, sənəti örtükdə oynamamışdır. Düzdür, “Xəzər Lənkəran”ın heyətində olarkən sefər matçlarında bəzən sənəti örtükdə oynayırdı. Ancaq bu, daimi deyildi.

Raul: “El Klassiko”da bərabərlik ədalətli nəticə idi”

“Real” (Madrid) klubunun əfsanəvi futbolçusu Raul Qonzales “El Klassiko” haqda fikirlərini bölüşüb.

“Öl Cəzirə”yə dənizan futbolcu 2:2 hesabının ədalətli nəticə olduğunu bildirib:

“Çox gərgin və maraqlı oyun almış. Təbii ki, “Real”ın qələbə qazanmasını istəyirdim. Ancaq 2:2 hesabı ədalətli nəticə idi. “Barselona” yenə də böyük üstünlük qazanıb. Bununla belə, çempionluq yarışı hələ bitməyib”.

Qeyd edək ki, “Barselona” 7 turdan sonra əsas rəqibi “Real”ı 8 xal qabaqlayırdı.

AFFA baş məşqciyə beş oyunluq cəza verdi

Dünen AFFA İntizam Komitəsinin iclası keçirilib və bəzi qorarlar qəbul edilib. Premyer Liqanın VIII turunun AZAL — “Xəzər Lənkəran” matçında “Xəzər Lənkəran”ın 4 futbolçusunu səhv vərəqə ilə cəzalandığı üçün klub 1000 manat cərimə olunub.

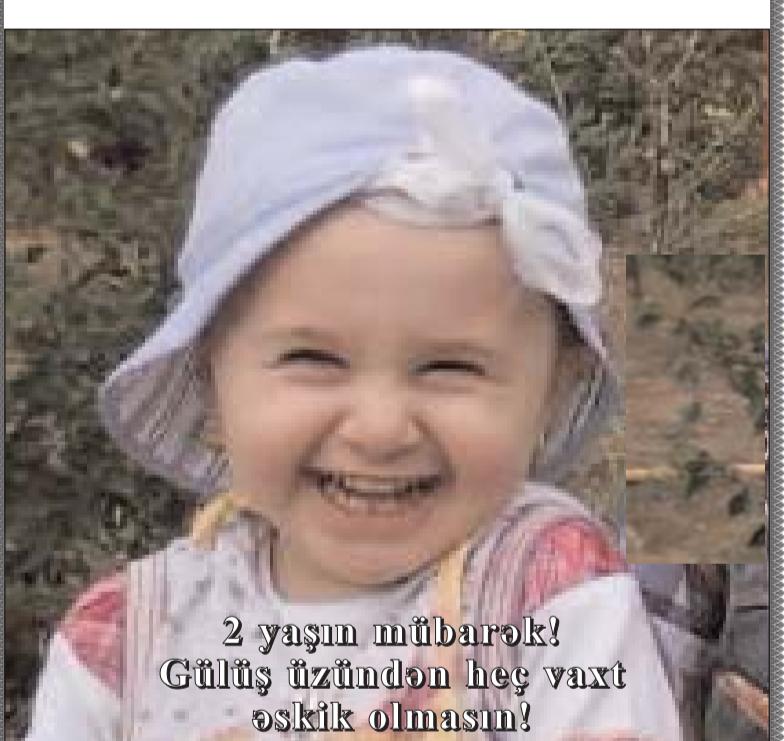
“Bakı” — “Qəbələ” matçında “Bakı”nın 4 futbolçusunu səhv vərəqə ilə cəzalandığı üçün klub 1000 manat cərimə kəsilib.

Oyunun 43-cü dəqiqəsində “Qəbələ” klubunun Rövşən Əmirəslanov kobud oyunu görə ikinci səri vərəqə alaraq meydandan kənarlaşdırıldıq üçün futbolcu 1 oyunluq cəzalandırıb, klub 200 manat cərimələnib. “Kəpəz” — “Qarabağ” matçında “Kəpəz”ın 4 futbolçusunu səhv vərəqə ilə cəzalandığı üçün klub 1000 manat cərimə olunub.

Oyunun 66-ci dəqiqəsində “Qarabağ” klubunun Rauf Əliyevə simulyasiyaya görə səri vərəqə verilib. Lakin matçın videoyayızızı izledikdə hakimin epizodu düzgün qiymətləndirməməsi aşkar edilib. Bu səbəbdən də futbolçuya göstərilən səri vərəqə ləğv edilib.

İntizam Komitəsi 1 Divizionunda yarısan “Şahdag” klubunun baş məşqçisi Kamran Əlibabayevə də ceza kəsib. Buna “Qala” — “Şahdag” matçında K.Əlibabayevin tribunadə hakimləri və matçın hakim-inspektorunu təhqir etməsi səbəb olub. İntizam Komitəsi məşqçini 5 oyundan cəzalandırıb, klubla 500 manat cərimə kəsib.

Əziz Ülkər balamız!

“Azərsu” ASC tərəfindən Hacıyev Məhəmməd İlyas oğluna vərəqəli şəkildə təqdim edilib.

2 yaşın mübarək! Gülüş üzündən heç vaxt əşkik olmasın!

“Azərsu” ASC tərəfindən Hacıyev Məhəmməd İlyas oğluna vərəqəli şəkildə təqdim edilib.

2 yaşın mübarək! Gülüş üzündən heç vaxt əşkik olmasın!

“Azərsu” ASC tərəfindən Hacıyev Məhəmməd İlyas oğluna vərəqəli şəkildə təqdim edilib.

2 yaşın mübarək! Gülüş üzündən heç vaxt əşkik olmasın!

“Azərsu” ASC tərəfindən Hacıyev Məhəmməd İlyas oğluna vərəqəli şəkildə təqdim edilib.

2 yaşın mübarək! Gülüş üzündən heç vaxt əşkik olmasın!

“Azərsu” ASC tərəfindən Hacıyev Məhəmməd İlyas oğluna vərəqəli şəkildə təqdim edilib.

2 yaşın mübarək! Gülüş üzündən heç vaxt əşkik olmasın!

“Azərsu” ASC tərəfindən H